

Heimvegliheisen AS
Vierli
3864 RAULAND

Att.:

Saksbehandler: Bård Anders Rounge, 22995934
Vår ref.: 25/199-9
Deres ref.:
Dato: 29.04.2025

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte tilsyn med Heimvegliheisen AS. Tilsynet ble gjennomført som et stedlig tilsyn hos Heimvegliheisen AS, som har driftstillatelse for en taubane med anleggsnummer 2.08.056. Åpningsmøte og dokumentgjennomgang ble gjennomført på Teams 6. mars 2025. I tillegg ble det avholdt stedlig befaring 26. mars 2025. Kun påstigningsområdet og de to første mastene ble fysisk besiktiget. Heisen var ikke i drift pga. for lite snø, og dermed var det ikke mulig å befare hvordan heisen rigges for drift. Sluttmøte ble avholdt på Teams 28. mars 2025 og tilsynsbevisene ble oversendt virksomheten 28. mars 2025.

Vårt revisjonslag besto av Bård Anders Rounge (tilsynsleder), Ronny Angel Løvstad (medrevisor) og Joachim Klaveness (medrevisor).

Fra virksomheten deltok Petter Whittingham Blom (daglig leder), Sverre R Carlson (styreleder) og Kevin Nordjordet (driftsleder taubane).

Tema for tilsynet var:

1. Risikovurderinger av driften av anlegget
2. Kompetansekrav og opplæring av driftspersonell
3. Instrukser for driftspersonell
4. Kontroll og vedlikehold av anlegget
5. Hendelsesrapportering og varsling
6. Beredskap for skiheisen

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet. Det er til enhver tid virksomhetens ansvar at banen drives sikkert, og i henhold til gjeldene krav.

Heimvegliheisen AS har ikke vært i drift de siste årene, og var sist drevet som en del av Rauland Skisenter, og før det som en del av Vierli. Heimvegliheisen AS skal nå drives som en enkeltstående uavhengig heis, med hovedfokus på langrennsløpere som skal inn i Silkedalen, men også alpint. Heisen skal driftes i helger og ferier og i begrenset omfang. Som følge av denne endringen i driften, er sikkerhetsstyringssystemet under revisjon og var under tilsynet ikke komplett.

Vi har ikke mottatt kommentarer til utkastet til rapport.

Tilsynsrapporten inneholder fem vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om å utarbeide et komplett sikkerhetsstyringssystem

Vi har fattet følgende vedtak:

Heimvegliheisen AS skal utarbeide et komplett sikkerhetsstyringssystem.

Bekreftelse på at sikkerhetsstyringssystemet foreligger må sendes til Statens jernbanetilsyn senest **23. mai 2025**.

Hva regelverket sier

Det følger av taubaneforskriften § 2-12 at taubanevirksomheten skal ha et sikkerhetsstyringssystem. Formålet med sikkerhetsstyringssystemet skal være å styre virksomheten for kunne drive sikkert. Paragraf 2-13 stiller krav til hva sikkerhetsstyringssystemet minst skal beskrive.

Hva vi fant under tilsynet

Heimvegliheisen AS har ikke vært drevet som et selvstendig anlegg. Det foreligger deler av det tidligere sikkerhetsstyringssystemet som heisen ble drevet med, men dette er ikke komplett. Virksomheten er i gang med å systematisere og komplettere sikkerhetsstyringssystemet.

Vår vurdering

I forbindelse med tilsynet så ble det bedt om innsending av dokumentasjon som en stikkprøve av sikkerhetsstyringssystemet. For enkelte forhold vil det bli varslet egne pålegg. Siden det kun ble gjort stikkprøvekontroll av sikkerhetsstyringssystemet så er det viktig at alle krav som stilles til sikkerhetsstyringssystemet ivaretas, også områder som ikke ble kontrollert. Dette er vesentlig for å ivareta sikker drift. Som følge av at Heimvegliheisen ikke har hatt et eget sikkerhetsstyringssystem tidligere og at det ble funnet avvik i forbindelse med stikkprøvegjennomgang, så er det sannsynlig at det kan foreligge mangler som ikke ble avdekket.

Heimvegliheisen AS har ikke et komplett sikkerhetsstyringssystem, og det er et brudd på § 2-12.

2. Vedtak om å utarbeide en oppdatert risikovurdering av driften.

Vi har fattet følgende vedtak:

Heimvegliheisen AS må utarbeide en oppdatert risikovurdering av driften.

Den oppdaterte risikovurderingen må sendes til oss senest **23. mai 2025**.

Hva regelverket sier

Etter § 2-14 er det et krav at risikovurderinger gjennomføres i tråd med anerkjente metoder, og at avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene.

Hva vi fant under tilsynet

Heimvegliheisen AS har en rutine for å gjøre jevnlig oppdateringer av risikovurderingen. Virksomheten har påbegynt en risikovurdering, men denne dekker ikke alle relevante forhold.

Vår vurdering

Dere har startet på en risikovurdering, men denne er ikke tilstrekkelig dekkende for deres anlegg. Vi anbefaler at dere leser vårt veiledningsmateriale inklusiv webinar for å få en forståelse av hva SJT mener bør inkluderes i en risikovurdering for et skitrekk.

Risikovurderingen skal gjennomgå med jevne mellomrom. Hendelser og avvik skal være del av risikovurderingene. Risikovurderingen eller rutinen må vise til hvilken metode som er benyttet, hvem som var med, når den ble gjennomført, beskrivelse av kategoriene for sannsynlighet og konsekvens.

Manglende rutiner for å oppdatere risikovurderinger er et avvik fra taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav c.

Fareveileder for skitrekk

<https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/veileder-fareidentifisering-skitrekk/>

Webinar

<https://www.sjt.no/taubane/nyheter-taubane/opptak-av-nettseminar-om-a-bruke-avvik-i-risikovurderinger/>

3. Vedtak om å oppdatere rutine for langsiktig og regelmessig kontroll og vedlikehold samt system og dokumentasjon på at kontroll og vedlikehold er utført

Vi har fattet følgende vedtak:

Heimvegliheisen AS må utarbeide rutiner for langsiktig og regelmessig kontroll og vedlikehold, samt rutine og system for å dokumentere at kontroller og vedlikehold er utført.

Rutinen må sendes til oss senest **23. mai 2025**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 3-12 krever at virksomheten skal ha rutiner for kontroll og vedlikehold. For anlegg der det finnes en beskrivelse av kontroll og vedlikehold fra leverandøren, skal denne beskrivelsen som et minimum følges. I tillegg skal virksomheten vurdere om det trengs ytterligere kontroll og vedlikehold, eller kortere intervaller enn det leverandøren har anbefalt.

Kontroll- og vedlikeholdsarbeidet skal utføres av kvalifisert personell og være lagt opp slik at det forebygger ulykker og alvorlige hendelser. Utførte kontroller og utført vedlikehold skal være dokumentert.

Hva vi fant under tilsynet

Det forelå ingen helhetlig langsiktig plan for kontroller, vedlikehold og ettersyn, samt at gjennomført vedlikehold, kontroll og ettersyn ikke var tilstrekkelig, systematisk og helhetlig dokumentert.

Vår vurdering

Virksomheten skal ha skriftlige planer for hvilke kontroller som skal gjennomføres, hva de skal inneholde og når de skal skje. Gjennomførte kontroller skal dokumenteres. Dette inkluderer daglige kontroller, månedlige kontroller, årlige kontroller, spesielle inspeksjoner mm.

Utgangspunktet for hvilke kontrollpunkter som skal sjekkes og med hvilken hyppighet, er de beskrivelsene leverandøren har gitt. Dersom dere mangler leverandørens beskrivelser må dere forsøke å skaffe disse, eller gjøre en vurdering av hva som er riktig nivå for deres anlegg. Da kan dere ta utgangspunkt anerkjente standarder og eventuelt med inspirasjon fra driftsinstrukser for tilsvarende anlegg hos andre virksomheter, dersom dere ikke kan fremskaffe dokumentasjon på eget heisanlegg. Virksomheten må også vurdere om det er lokale forhold som tilsier at flere punkter må sjekkes eller at hyppigheten økes

Det at det ikke foreligger rutine for både regelmessig og langsiktig kontroll og vedlikehold, og at det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon på utført kontroll og vedlikehold er et avvik fra taubaneforskriften § 3-12.

4. Vedtak om å utarbeide system for å dokumentere opplæring for relevant driftspersonell

Vi har fattet følgende vedtak:

Heimvegliheisen AS skal utarbeide et system for å dokumentere opplæring av relevant driftspersonell.

Dokumentasjonen må sendes til Statens jernbanetilsyn senest **23. mai 2025**.

Hva regelverket sier

Det følger av taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav e at sikkerhetsstyringssystemet skal beskrive krav til kompetanse og opplæring for driftspersonell. Dette inkluderer også krav til

førstehjelps- og redningskompetanse. Det følger også generelle krav til driftspersonell av § 3-1 og driftsleder av § 3-2. Disse kravene må også omtales i sikkerhetsstyringssystemet.

Hva vi fant under tilsynet

Dere kunne ikke legge frem krav et system for dokumentasjon på opplæring av driftspersonell.

Vår vurdering

For å ivareta sikker drift så må gjennomført opplæring dokumenteres. Driftspersonell er typisk driftsleder, heisvakt, heiskjører, vedlikeholdspersonell, tråkkemaskinførere osv., det vil si alt personell med oppgaver i anlegget som har betydning for sikkerheten for driften av heisen.

Heimvegliheisen AS har ikke dokumentasjon på gjennomført opplæring, og det er et brudd på § 2-13 tredje ledd bokstav e.

5. Vedtak om å dokumentere sikker drift og vedlikehold

Vi har fattet følgende vedtak:

Heimvegliheisen AS må dokumentere sikker drift og vedlikehold:

- ***Dokumentasjon på skade på guide og frostskade og driftsmessige konsekvenser av skadene***
- ***Dokumentasjon på at strammetau er byttet***

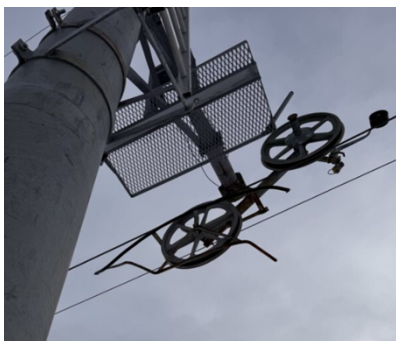
Dokumentasjon må sendes til oss senest **23. mai 2025**.

Hva regelverket sier

Taubaneforskriften § 2-1 krever at taubaneverksamheten har ansvaret for sikker drift og vedlikehold og for å ha kontroll på risikoer i forbindelse med driften av taubanen.

Hva vi fant under tilsynet

- Det ble avdekket en skade på guide for medbringere på mast 3. Ifølge driftsleder er denne skadet av en gravemaskin
- Det ble avdekket skader som følge av frostsprenghing på bunnstasjonen

- Det var i forbindelse med tilsynet usikkert om strammetau er byttet. Siste registrerte bytte i SJT sine systemer er 2004, med nytt bytte i 2016 og deretter 2028

Vår vurdering

Skaden på guiden har medført at det er veldig lite plass mellom guide og rullehjul, det stilles også spørsmålstegn ved om guiden fungerer etter hensikten med skade eller om den kan påvirke sikker drift.

Frostskaen på rør kan påvirke stabiliteten til stasjonen, og ikke minst gangbanen som benyttes for vedlikehold, og som feste for guide for medbringere i motsatt ende av stasjonen.

Heimvegliheisen må dokumentere at heisen kan driftes sikkert, og bør utbedre skadene.

Virksomheten må avklare når strammetau ble byttet i 2016 og om dere er innenfor byttesyklus.

Mangler i forbindelse med vedlikehold og sikker drift er et avvik fra taubaneforskriften § 2-1.

6. Vedtak om arrangementstegninger

Vi har fattet følgende vedtak:

Heimvegliheisen AS skal oppdatere arrangementstegninger med relevante mål og med oppsett for skilting og gjerder.

Dokumentasjon på nye tegninger må sendes til oss innen **23. mai 2025**.

Hva sier regelverket?

Forskrift om taubaner § 2-13 tredje ledd bokstav d sier at virksomheten skal ha beskrivelse av rutiner for kontroll, drift og vedlikehold som skal bidra til å sikre tilfredsstillende sikkerhet. Dette skal være dokumentert etter bestemmelsens første ledd.

Hva fant vi under tilsynet?

- Arrangementstegning samsvarer ikke med dagens situasjon
- Bunnstasjonen avviker fra leverandørens tegninger/arrangementsplan

Vår vurdering

Virksomheten skal ha bestemmelser om kontroll, drift og vedlikehold som del av sikkerhetsstyringssystemet. En arrangementstegning som viser hvordan traseen skal se ut hver morgen før åpning er en rettesnor for den som gjør den daglige kontrollen før åpning. Uten at arrangementstegningen er målsatt vil det bli ulik praksis mellom personer på hvor skilter og gjerder skal stå, hvordan motslaget skal se ut, hvor det skal prepareres og på hvilken måte osv. Plassering av stoppknapper, polstringer og avsperringer, trekktauets høyde over snødekket ved påstigning, avstand mellom avstigningsmast og motslag og mellom snorbryter og vendehjulsast samt bredde og høyde på motslag og snorbryter er viktige momenter i en arrangementstegning. Eventuelle mellomavstigninger med tilhørende nødstoppknapper, skilt og avsperringer skal være synlig i arrangementstegninger.

En arrangementstegning er viktig for å kunne opprettholde det etablerte sikkerhetsnivået, og går under punktet om kontroll i § 2-13. Den som gjør daglig kontroll må ha noe å kontrollere heistraseen mot, og arrangementstegningen vil vise hvordan det skal se ut.

Arrangementstegningen kan gjerne suppleres av bilder som viser hvordan traseen skal se ut før åpning skjer. Heisen ble i sin tid flyttet og bunnstasjonen er ikke bygget sånn tegningene fra leverandør viser, det mangler blant annet en rampe og «pisk». For at arrangementstegningen skal være et hjelpemiddel for virksomheten i den daglige kontrollen må tegningen vise hvordan heisen faktisk er.

At arrangementstegningen ikke samsvarer med hvordan heisen fremstår, er et avvik fra § 2-13 tredje ledd bokstav d.

Andre forhold

Driftsleder er erfaren og godt kjent med anlegget, mens resten av organisasjonen er relativt uerfaren med heisdrift. På sikt så vil det også komme til heisefører som ikke har erfaring med heisdrift. Det er viktig at det brukes tid på å lese seg opp på regelverk, opparbeide en sikkerhetskultur og ikke minst gjennomføre tilstrekkelig opplæring. Heisen vil ha begrenset driftstid per sesong og den drives på dugnad. Dette vil stille andre krav til organisasjonen enn et stort profesjonelt alpinanlegg. Det er viktig å gjennomføre jevnlig risikovurderinger av driften og tilpasse virksomhetens drift. Dette gjelder også HMS i forbindelse med drift og vedlikehold, selv om dette ligger utenfor SJT sitt regelverk.

Vi viser til veilederne på våre nettsider om blant annet:

Sikkerhetsstyring:

<https://www.sjt.no/taubane/slik-forebygger-dere-at-noe-gar-galt/sikkerhetsstyringssystem-minstekrav-i-taubaneforskriftens-2-13/>

Uønskede hendelser:

<https://www.sjt.no/taubane/sikker-drift/rapportere-og-varsle-om-uonskede-hendelser/>

Rapporteringsplikten:

<https://www.sjt.no/taubane/sikker-drift/rapportere-og-varsle-om-uonskede-hendelser/rapportere-uonskede-hendelser-taubane/>

Meld dere gjerne på vårt nyhetsbrev. Der sender vi ut relevant informasjon og andre nyheter:

<https://pub.dialogapi.no/s/72c91d0d-38f8-4bdd-a7cb-2ce9b90d51c0>

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

29.04.2025

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Bård Anders Rounge
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om taubaner §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

---

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16